

Kommunal- og distriktsdepartementet.

Deres ref.: 22/4264-1
Oslo, 31.08.2022

Redd Barnas hørings svar – Bostøtten. Opprydding og forankring.

Vi viser til Kommunal og distriktsdepartementets høringsnotat om *Bostøtten. Opprydding og forankring*. Vi takker for muligheten til å komme med våre innspill og kommentarer til det grundige høringsnotatet.

Redd Barna arbeider nasjonalt og internasjonalt for barns rettigheter slik disse er nedfelt i FNs barnekonvensjon. Redd Barnas Norgesprogram arbeider for at rettighetene til barn i Norge skal respekteres, beskyttes og oppfylles. Vi er særlig opptatt av å beskytte rettigheter til barn og unge i sårbare livssituasjoner, og at barn og deres familier skal få gode oppvekstvilkår.

Redd Barnas egen erfaring gjennom vårt arbeid for å sikre gode levekår for alle barn, samsvarer med rapportene som det vises til i høringsnotatet, forskning og en rekke studier som viser at barns boforhold har stor betydning for barns levekår i oppveksten. Barns bosituasjon er viktig for at barn skal ha det bra her i dag, men det påvirker også mulighetene de får som voksne. Forskning viser at en god og trygg bolig er viktig for at barn skal kunne fullføre skolen, og ta vare på helsen sin. Boligen, bomiljøet og en stabil bosituasjon er rammen for barns sosiale liv og er viktig for at barn skal delta på fritidsaktiviteter etter skolen. For eks. barn fra familier som bor trangt har større behov for trygge møteplasser utenfor hjemmet, men færre deltar i organisert fritidstilbud. Bolig har også betydning for om barn skal kunne ta med seg venner hjem, ha en plass til å gjøre lekser og for å føle tilhørighet til nærmiljøet.

Lavinntektsfamilier har ofte usikker tilknytting til boligmarkedet, de flytter mye og har lav standard på boligen. Barn som Redd Barna har snakket med forteller at penger er viktig for at du skal ha et godt og trygt sted å bo, og at «de med lite penger har mindre plass og bor i dårlige områder¹.» Denne gruppens utfordringer knyttet til boforhold er et potensielt voksende problem da over 115 000 barn vokser opp i lavinntektsfamilier, og dessverre tyder det på at dette tallet øker. I vårt innspill er vi i hovedsak opptatt av at barn fra lavinntektsfamilier skal få trygge og stabile boforhold.

Under følger Redd Barnas overordnede innspill til høringsnotatet:

Bostøtten må styrkes gjennom større økonomiske rammer - Ekspertgruppen har hatt som mål å evaluere dagens bostøtteordning og foreslå innretning på den framtidige bostøtteordningen, men en eventuell omstrukturering av ordningen skulle være provenynøytral. Det blir derfor ikke fremmet «anbefalinger om hverken å utvide eller innskrenke bostøtten». Antall barn som vokser opp i en lavinntektsfamilie i Norge er økende, og nær firedoblet siden 2001. Siste tall fra SSB viser at i 2020 levde 11,7% av alle barn i Norge i en familie med vedvarende lav inntekt. Dette tilsvarer et antall på 115 000 barn. Utviklingen går i feil retning og er svært urovekkende, særlig i lys av dagens kontekst med økende priser på mat, strøm, drivstoff og renter som vil bidra til at enda flere barnefamilier vil kunne få økonomiske problemer. Redd

¹ Redd Barna (2020): Alt koster penger! Erfaringer og råd fra barn om fattigdom og utenforskap i Norge.

Barna viser til at de økende ulikhetene i samfunnet har store konsekvenser for barns mulighet til å realisere sine rettigheter, både i dag og som voksne. Det har også store negative samfunnskonsekvenser.

I høringsnotatet kap. 3., *Bostøttens innretning*, vises det til at formålet med bostøtten kan forstås ut ifra et omfordelingsperspektiv der bostøtten er et effektivt virkemiddel for å motarbeide fattigdom. I tillegg vises det til at bostøtten kan forstås som en «forsikringsordning mot fattigdom og bostedsløshet, altså som en del av det sosiale sikkerhetsnettet». For at bostøtten skal bli et tiltak som bidrar i et omfordelende perspektiv, samtidig som det bidrar til å bekjempe fattigdom blant barnefamilier, i tråd med Norges forpliktelser opp mot FNs bærekraftsmål nr. 1, vil Redd Barna derfor argumentere for nødvendigheten av en styrket bostøtte og at økte økonomiske rammer må reflekteres i anbefalingene.

Bostøtteordningen må være tilgjengelig for alle - [SSB](#) har estimert at 50-70 000 husholdninger er berettiget til å få bostøtte, men ikke søker². Redd Barna ber om at det kartlegges hva som er barrierer for at mange husholdninger ikke søker om støtte (eks. språk, mangel på informasjon, universell utforming, byråkratisk søkesystem eller mangel på digitalt utstyr, m.m.) og at det settes inn målrettede tiltak for å sikre at ordningen er åpen for alle som har behov. I en slik kartlegging må barnefamilier ha et spesifikt fokus.

Innspill direkte til ekspertgruppens anbefalinger:

Kap. 8: Boutgifter

Redd Barna mener at strøm bør inngå som en del av en husstands boutgifter og inngå som del av beregningsgrunnlaget til bostøtten, som det diskuteres av ekspertgruppen. Det må utvikles en ordning der en sikrer likebehandling av de som allerede har strøm som en del av husleie og de som betaler den separat.

Strømprisene er forventet å fortsatt være særdeles høye denne høsten og vinteren, og myndighetene må derfor sette inne spesifikke tiltak for å sikre at denne gruppen som allerede sliter med høye boutgifter, får støtte til å betale strømutfgiftene. Ekstraordinære utbetalinger til mottakere av bostøtten er et treffsikkert tiltak, og Redd Barna ber om at Regjeringen fortsetter med dette til en har en mer permanent løsning på plass.

Kap. 11: Egenandeler

Redd Barna støtter ekspertgruppens anbefaling om at egenandelen ved bostøtte skal knyttes til livsoppholdskostnader. Dette innebærer at barnefamilier som ikke kan dekke utgifter til livsopphold (opp mot SIFO-satsene) ikke skal ha krav om egenandel når de søker om bostøtte. I høringsnotatet vises det til at det i 2017 var ca. 68 000 bostøttemottakere som også er mottakere av sosialhjelp (2017), og at det har vært en vekst i antall bostøttemottakere som også mottar sosialhjelp. Ved å fjerne egenandelskravet for mottakere som har særdeles lav inntekt, vil dette medføre bedre støtte til barnefamilier med vedvarende lavinntekt, og samtidig kunne bidra til at færre vil måtte søke om sosialstøtte.

Kap. 12: Dekningsgraden

² <https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/far-de-som-har-rett-pa-det-bostotte>

I høringsnotatet vises det til at dekningsgraden i Norge er lavere enn i andre land, samt at den er blitt lavere den siste perioden. Redd Barna etterlyser en tydeligere gjennomgang av konsekvenser av en eventuell økning i dekningsgraden. Ekspertgruppen begrunner godt hvorfor den ikke bør være 100%, mens det overordnede argumentet for at dekningsgraden ikke økes noe, er budsjettammen for bostøtten. Redd Barna ønsker at dette konsekvensutredes med bakgrunn i barnets beste i barnekonvensjonens artikkel 3.

Kap. 13: Boligpolitiske hensyn

Redd Barna støtter ekspertutvalgets anbefaling om at bostøtteordningen bør styrkes slik at barnefamilier som mottar bostøtte har mulighet til å bosette seg i nærmiljø som er trygt og godt for barna, samt unngå trangboddhet. Det bør også gjøres enklere for barnefamilier å få startlån, inkludert at mottakerne får god veiledning og støtte i en slik prosess.

Kap 14. Prioriteringer.

Redd Barna er glad for at det i høringen understrekes at barnefamilier er en særlig viktig målgruppe, men vi mener at denne gruppen må prioriteres i større grad. Barn og unge utgjør en stor andel av de som kategoriseres som vanskeligstilte på boligmarkedet, i «2019 utgjorde barn og unge hele 78 000 av 179 000 vanskeligstilte på boligmarkedet³» [Husbanken](#) har mye god statistikk som viser at barnefamilier i de store byene er underprioritert ved tildeling av bostøtte. Redd Barna ber om at konsekvenser av inntektsgrensen for barnefamilier kartlegges, for å sikre at flere barnefamilier kvalifiseres til bostøtte, samt at egenandeler for lavinntektsgruppen fjernes.

Tilgangen til tilfredsstillende bolig har stor betydning for oppfyllelse en rekke av barns rettigheter. Barnekonvensjonen artikkel 27 slår fast at alle barn har rett til en levestandard som er tilstrekkelig for deres utvikling. Dette inkluderer rett til å bo trygt og godt. Myndighetene skal, innenfor rammen av sine midler, treffe egnede tiltak for å hjelpe foreldre og andre som har ansvar for barnet med å sikre at barn får en trygg og stabil bosituasjon. Dette tilsier at barnefamilier i større grad bør prioriteres for å oppfylle myndighetenes forpliktelse til å oppfylle barns rettigheter, slik de er nedfelt både i FNs barnekonvensjon og i norsk lov.

Med vennlig hilsen
Redd Barna

Thale Skybak
Seksjonsleder kunnskap og nasjonal politikk

Stina Eiet Hamberg
Spesialrådgiver gode levekår

Brevet er elektronisk godkjent, derfor ingen signatur

³ Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Høringsnotat, Forslag til lov om kommunenes ansvar overfor vanskeligstilte på boligmarkedet. 20/6106, (innledningen) [Kommunenes oppgaver og ansvar på det boligsosiale området \(regjeringen.no\)](#)